

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 19 februari 1918 kl. 1 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckt förslag rörande ombyggnad av
riksbankens fastighet i Karlskrona.*

I en till bankoutskottet avlåten, den 17 januari 1918 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken anfört följande:

»Sedan riksdagen i skrivelse den 26 februari 1916 uppdragit åt fullmäktige att låta utreda huruvida och i vad mån genom om- och tillbyggnad av riksbankens fastighet i Karlskrona erforderliga utrymmen skulle kunna därstädes beredas post- och telegrafverken samt efter verkställd utredning inkomma med yttrande och förslag i ärendet, hava fullmäktige i skrivelse till bankoutskottet av den 23 november 1916 överlämnat ett av professor E. Lallerstedt utarbetat förslag till ifrågasatta om- och tillbyggnad, som skulle medföra en kostnad av omkring 243,000 kronor, men med avseende därå hemställt, att frågan måtte få anstå till år 1918, enär såväl post- som telegrafverken mot förslaget anmärkt, att genom dess utförande behoven av ökade utrymmen bleve för någon tid tillfredsställda, men att med all sannolikhet tillräckliga utrymmen för längre tid framåt ej kunde beredas *båda* verken uti ifrågavarande byggnad.

I skrivelse den 15 mars 1917 meddelade utskottet att vid granskning av ifrågavarande förslag även utskottet funnit sådana omständigheter vara för handen, att det syntes utskottet lämpligast att med frågans avgörande finge *tillsvidare* anstå.

På förfrågan hos kungl. generalpoststyrelsen den 8 december 1917, huru länge postverket ansåge sig kunna reda sig med den nuvarande lokalen, har generalpoststyrelsen i skrivelse den 14 samma månad meddelat, att lokalen under normal utveckling för postverket kunde fylla sitt ändamål under de närmaste tre à fyra åren, efter vilken tid större lokal för postkontoret säkerligen måste anordnas antingen genom utvidgning av den nuvarande lokalen eller ock genom anskaffande av annan lämplig lokal.

Vad telegrafverket vidkommer har av skrivelse från kungl. telegrafstyrelsen den 1 juni 1917 och av därefter förda underhandlingar framgått, att tele-

grafverkets lokaler måste snarast möjligt utvidgas. Om emellertid den tidigare föreslagna om- och tillbyggnaden icke ansåges böra komma till stånd, ej mindre på grund av därmed förenade höga kostnader, än även därför att genom denna utvidgning tillräckliga utrymmen för båda verken ej kunde för längre framtid vinnas, har telegrafstyrelsen förklarat, att telegrafverkets behov av ökat utrymme kunde tillfredsställas dels genom en mindre påbyggnad av flygelbyggnaden åt Kungsgatan, varigenom lokaler erhöles för kopplingar, ackumulatorer, förråd m. m. med en golvyta av 99 m²

dels genom överlåtande på telegrafverket av vissa delar av den äldre byggnaden, nämligen:

i våningen två trappor upp den åt verkställande styrelseledamoten upplåtna bostadsvåningen med en golvyta av 299,5 m²

samt i våningen en trappa upp delar av:

styrelsens rum	med en golvyta av	19 m ²
och styrelsens tambur	» » » »	20 m ²

Ombudsmannens rum och det så kallade samtalsrummet hava tidigare upplåtits åt telegrafverket.

I anledning av vad sålunda framgått av förhandlingarna med telegrafverket, har professor Lallerstedt på anmodan uppgjort förslag till ifrågavarande påbyggnad och omändringsarbeten; och har detta förslag av telegrafstyrelsen enligt skrivelse den 4 januari 1918 i huvudsakliga delar godkänts. I förslaget ingår jämväl komplettering av värmeledningen, reparation av i byggnaden befintliga bjälklag, som finnas angripna av röta, samt omändring i telegrafens nuvarande lokal.

Enligt kostnadskalkyler, likaledes uppgjorda av professor Lallerstedt, skulle förslaget medföra en kostnad av 110,848 kronor, häri inbegripna förslagsvis 20,000 kronor för reparation av bjälklagen. Kostnaderna för omändring av telegrafverkets nuvarande lokal skola bestridas av telegrafverket och hava därför icke upptagits i nämnda kostnadsförslag.

För telegrafverkets lokaler, sådana de skulle bliva, om förslaget till förändring genomfördes, komme enligt det generella hyresavtalet mellan riksbanken samt post- och telegrafverken att erläggas ett från 3,300 kronor till omkring 7,000 kronor förhöjt hyresbelopp.

Mot det förslag, som nu föreligger, kan anmärkas, att det icke i likhet med det år 1916 framlagda förslaget även löser frågan om utvidgning av postverkets lokal samt att bostadsvåningen för verkställanda styrelseledamoten och en del av styrelsens rum m. m. måste uppoffras. Då emellertid postverket förklarat sig kunna reda sig med sin nuvarande lokal ytterligare tre å fyra år och på grund av vad som vid underhandlingarna med post- och telegrafverken framgått tillräckliga utrymmen för någon längre tid framåt ej kunde beredas båda verken, är antagligt att postverket under de närmaste åren söker anskaffa annan lämplig lokal. Vid sådant förhållande skulle ifrågavarande lokal, som till följd av sitt läge icke med fördel kan användas för telegrafverkets behov, kunna uthyras till marinförvaltningen i Karlskrona, vilken gjort framställning att få hyra densamma, om och när postkontoret förflyttas. Skulle däremot utvidgning av loka-

en ifrågasättas, torde detta möjligen kunna utföras i huvudsaklig överensstämmelse med 1916 års förslag genom en mindre tillbyggnad på gårdsplanen.

Beträffande avstående av verkställande styrelseledamotens bostadsvåning och angivna delar av byggnaden, som nu disponeras av riksbanken, har styrelsen för avdelningskontoret i Karlskrona avgivit infortrat yttrande och däri anfört, att, då redan förut genom överlåtande till telegrafverket av ombudsmannens rum och det så kallade samtalsrummet kontorets utrymme blivit betydligt inskränkt, detta utrymme genom nu ifrågasatta ytterligare upplåtande till telegrafverket än mera skulle minskas till olägenhet för kontoret; och har styrelsen i fråga om verkställande styrelseledamotens våning framhållit, att om den nuvarande innehavaren Josef Nilsson, som disponerat våningen sedan 1911, skulle avstå densamma, den hyresersättning av 800 kronor för år räknat, som utginge för våningen, vida understege vad som i staden betingades i hyra för en bostadslägenhet med färre antal rum och vida mindre anspråksfull, samt att verkställande styrelseledamoten således genom utbytet skulle tillskyndas en stor ekonomisk förlust.

Vad kontorsstyrelsen anfört om minskade utrymmen för kontoret finna fullmäktige med lätthet kunna avhjälpas genom att med kontorets nuvarande lokaler förbinda en i nedre våningen befintlig, nu till enskild person uthyrd dublett, varigenom fullt tillräcklig ersättning kan vinnas för de till telegrafverket överflyttade lokalerna.

I likhet med kontorsstyrelsen anse fullmäktige, att genom borttagande av bostadsvåningen från nuvarande verkställande styrelseledamoten denne skulle lida en avsevärd förlust, som skäligen bör av riksbanken ersättas; och vilja fullmäktige därför med hänsyn till i Karlskrona rådande bostadsförhållanden föreslå, att, så länge den nuvarande verkställande styrelseledamoten innehar sin befattning vid kontoret i Karlskrona, efter flyttning till annan bostad må till honom personligen utgå en årlig hyresersättning av 700 kronor.

På grund av den rådande dyrtiden äro kostnaderna i förhållande till omfattningen av det påbyggnads- och omändringsföretag, som nu ifrågasättes, högst betydliga, vadan det av detta skäl varit önskvärt, att ifrågavarande arbeten kunnat ännu någon tid anstå.

Då det emellertid för telegrafverket synes vara nödvändigt, att en utvidgning av dess lokal skyndsammast möjligt kommer till stånd, och då det vidare är angeläget, att det av röta angripna bjälklaget i byggnaden, liksom tidigare skett beträffande vindsbjälklaget, repareras, eventuellt ersättes med nytt, få fullmäktige hämställa,

att utskottet ville hos riksdagen göra framställning om bemyndigande för fullmäktige att i huvudsaklig överensstämmelse med ovannämnda av professor E. Lallerstedt uppgjorda förslag låta utvidga telegrafverkets lokal i riksbankens fastighet i Karlskrona samt verkställa reparationer av det av röta angripna bjälklaget därstädes för en beräknad kostnad av sammanlagt 110,848 kronor.

Vid bifall till detta förslag hemställa fullmäktige,

att till verkställande styrelseledamoten Josef Nilsson må efter avflyttning från nuvarande bostadsvåning i riksbankens ifrågavarande fastighet utbetalas en årlig hyresersättning av 700 kronor för den tid, han fortfarande kvarstår såsom verkställande styrelseledamot vid kontoret.»

Vid fullmäktiges skrivelse finnas fogade däri omförmälda kostnadsförslag med tillhörande ritningar.

Utskottet. Såsom framgår av fullmäktiges här ovan intagna framställning, uppdrog 1916 års riksdag åt fullmäktige att låta utreda, huruvida och i vad mån genom om- och tillbyggnad av riksbankens fastighet i Karlskrona erforderliga utrymmen skulle kunna därstädes beredas post- och telegrafverken samt efter verkställd utredning inkomma med yttrande och förslag i ärendet.

Med anledning härav överlämnade fullmäktige till 1917 års bankoutskott förslag i ämnet, slutande å en kostnad av 243,000 kronor. Fullmäktige hemställde emellertid, att frågan måtte få anstå till år 1918, enär såväl post- som telegrafverket mot förslaget anmärkt, att genom dess utförande behoven av ökade utrymmen bleve för någon tid tillfredsställda, men att med all sannolikhet tillräckliga utrymmen för längre tid framåt ej kunde beredas *båda* verken uti ifrågavarande byggnad.

Vid ärendets behandling fann även bankoutskottet sådana omständigheter vara för handen, att det syntes utskottet lämpligt, att med frågans avgörande finge *tillsvidare* anstå.

Vad först postverket angår, har generalpoststyrelsen meddelat, att den nuvarande lokalen under normal utveckling för postverket kunde fylla sitt ändamål under de närmaste tre å fyra åren. Härefter måste större lokal anordnas antingen genom utvidgning av den nuvarande lokalen eller ock genom anskaffande av annan lämplig lokal.

Beträffande åter telegrafverket har telegrafstyrelsen i upprepade framställningar framhållit nödvändigheten av en utvidgning snarast möjligt av dess lokaler; och har styrelsen därvid förklarat, att telegrafverkets behov av ökat utrymme kunde tillfredsställas dels genom en mindre påbyggnad av flygelbyggnaden dels ock genom överlåtande på telegrafverket av vissa delar av den äldre byggnaden, nämligen verkställande styrelseledamotens bostadsvåning samt styrelsens rum med därtill hörande tambur.

Med anledning härav har på uppdrag professorn E. Lallerstedt utarbetat nu ifrågavarande förslag, vilket också blivit av telegrafstyrelsen i huvudsakliga delar godkänt. I förslaget, vars utförande beräknats draga en kostnad av 110,848 kronor, ingå jämväl komplettering av värmeledning samt reparation av i byggnaden befintliga bjälklag, som angripits av röta, kostnaden härför förslagsvis upptagen till 20,000 kronor, Den hyra telegrafverket hädanefter skulle erlägga skall utgå med ett från 3,700 kronor till omkring 7,000 kronor förhöjt belopp.

Utskottet kan för sin del icke annat än instämma i fullmäktiges

uttalande att, då på grund av rådande dyrtid i förhållande till omfattningen av de föreslagna arbetena kostnaderna måste anses vara högst betydande, det ur denna synpunkt skulle hava varit önskvärt, att ifrågasvarande arbeten ännu någon tid kunnat anstå. Utredningen i ärendet synes emellertid giva vid handen, att telegrafverket är i behov av en mycket snar utvidgning av sina lokaler. Staten skulle då med all sannolikhet för tillfredsställande av detta behov få vidkännas ännu större kostnader, därest en ny byggnad skulle anses för ändamålet erforderlig. Det må vidare erinras, att en flyttning av de i nuvarande lokaler inrymda apparater, ledningar, ackumulatorer m. m. redan i och för sig skulle komma att medföra ganska avsevärda kostnader. Härtill kommer ytterligare en omständighet, som talar för arbetenas snara utförande. Det torde nämligen vara oundgängligen nödigt, att det av röta angripna bjälklaget i byggnaden fortast möjligt repareras, eventuellt omsättes med ett nytt. Under sådana förhållanden har utskottet, om också förslagets genomförande ställer sig jämförelsevis dyrt, ansett sig böra förorda bifall till detsamma; och synes icke något vara att erinra mot att den nuvarande verkställande styrelseledamoten vid kontoret beredes en årlig hyresersättning av 700 kronor för den tid han fortfarande i sin nämnda egenskap kvarstår vid kontoret.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till fullmäktiges förvarande framställning, må

1:o) bemyndiga fullmäktige i riksbanken att, i huvudsaklig överensstämmelse med ovannämnda av professorn E. Lallerstedt uppgjorda förslag, låta utvidga telegrafverkets lokal inom riksbankens fastighet i Karlskrona samt verkställa reparation av det utav röta angripna bjälklaget därstädes, allt för en beräknad kostnad av sammanlagt 110,848 kronor, samt

2:o) under förutsättning av bifall till utskottets under 1:o) gjorda hemställan medgiva, att till verkställande styrelseledamoten J. Nilsson må efter avflyttning från nuvarande bostadsvåning inom ifrågasvarande fastighet av riksbankens medel utbetalas en årlig hyresersättning av 700 kronor för den tid, Nilsson fort-

Bankoutskottets utlåtande Nr 15.

farande kvarstår såsom verkställande styrelseledamot
vid kontoret.

Stockholm den 19 februari 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit;
av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Ekman, Gustafsson, friherre Langenskiöld, Nilsson, Wickman* och *Jönsson* samt
av andra kammaren: herrar *Gustafsson* i Örebro, *Berg* i Munkfors, *Sommélius, Jonsson*
i Gumboda, *Borggren, Bäcklund, Lovén* och *Andersson* i Milsmaden.
